

The background of the cover features the coat of arms of Nieuwegein. It consists of a golden crown at the top, a red shield with a white castle tower, and a blue and white wavy banner at the bottom.

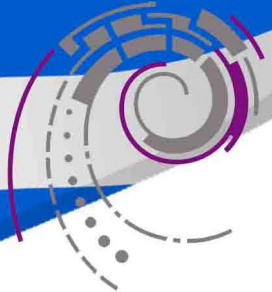
2023-196

Notulen

Verslag raadsvergadering
gehouden op

9 mei 2023

Nieuwegein

The logo of Nieuwegein, featuring a stylized circular design with concentric arcs and dots, located in the bottom right corner of the page.

Aan De leden van de raad	Datum
Onderwerp Verslag bijzondere gemeenteraad op 9 mei 2023	Portefeuillehouder
Afdeling Griffie	Bijlagen

Aanwezig:

Voorzitter:

Raadsleden:

de heer T.A.C. Verhoeve
 mevrouw H.J. Adriani-Wempe, mevrouw S. Aksakal, mevrouw L. Assalmi,
 mevrouw A.F. Derriks, de heer M.E. Diekstra, de heer J. Doosje, de
 heer V.F. van Esch, mevrouw A.M. Feenstra, de heer S.A. Feenstra, de
 heer J.A.N. Gadella, mevrouw M. Gathier, de heer V.H.J.M. Goulmy, de
 heer E.F. Holtermann, de heer G. Horst, de heer A. Houwer, de heer Y. Jean, de
 heer M. van Keulen, de heer J.F.C. Kupers, mevrouw V.C.D. Lamur,
 mevrouw A.M.P.M. van der Lugt, mevrouw H.M.G. Peters,
 mevrouw J.A.G. Plomp-van Rheeën, de heer R.A.J. Scholten,
 mevrouw M. Spalburg, mevrouw J. Verbeek-Beverwijk, de
 heer D.A.J. Verhagen, mevrouw K.M.K. Vizee, mevrouw M.R. Voorthuysen-
 de Boer, de heer J. Vosseberg, de heer R. Wisselo, de heer G. Zondag
 mevrouw W. Eggengoor, mevrouw M. Schouten, de heer G. Bamberg,
 de heer J.R.J. van Engelen

College:

Raadsgriffier:

Afwezig:

de heer J. Karens
 mevrouw B.Z. Bakhtali

Verslaglegging:

mevrouw M.H.M. de Ridder-van Beek (Notuleerbureau De Ridder)

1. Opening door de heer Tom Verhoeve, plaatsvervangend voorzitter van de raad

De voorzitter: dames en heren, goedemiddag allemaal. Van harte welkom bij deze meer dan bijzondere raadsvergadering in het stadhuis van Nieuwegein, waarin wij vandaag afscheid gaan nemen van onze burgemeester Frans Backhuijs die na 12 jaar burgemeester te zijn geweest van onze stad dus afscheid neemt.

Mijn naam is Tom Verhoeve, ik mag deze vergadering voorzitten. Ik heet in het bijzonder ook van harte welkom uiteraard Marie-Louise, Noortje, Stefan en verdere familie, kleinkinderen. Ook een heel hartelijk welkom aan alle genodigden op deze publieke tribune en ik mag ook wel namens Frans zeggen dat jullie aanwezigheid bij dit afscheid bijzonder wordt gewaardeerd. Welkom ook aan de leden van de raad, leden van het college en de meekijkers thuis via de livestream. Fijn dat u er bent.

Zoals gewoonlijk beginnen wij elke raadsvergadering, ook deze vergadering, met een gelegenheid voor een moment van stilte voor gebed of bezinning.

Dank u wel. Er zijn, als ik even snel heb geteld, 31 raadsleden aanwezig en ik zie dat de heer Gadella er niet is of nog niet is. Die is te laat ... Hij komt wat later heb ik zojuist uit betrouwbare bron vernomen en ik constateer ook dat mevrouw Bakhtali er niet bij is.

Voor de orde van deze vergadering zou ik nog een aantal punten met u willen benoemen. Gezien het bijzondere karakter van deze vergadering is er ook een fotograaf aanwezig en volgens ons reglement van orde heb ik daarvoor ook expliciet toestemming mogen geven en dat heb ik ook met alle plezier gedaan.

Na afloop van deze vergadering bent u van harte uitgenodigd om op de vierde verdieping deel te nemen aan de receptie die aansluitend op deze raadsvergadering begint.

Ik ga nog even rondkijken voor de volledigheid of er nog raadsleden zijn die vooraf een mededeling willen doen? Dat is niet het geval, gelukkig ook maar denk ik dan, want dan ben ik verrast. De collegeleden zijn ook allemaal tevreden. Mooi, dan gaan we lekker door.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter: we hebben een agenda en de agenda is ietwat bijzonder, want we nemen eigenlijk geen besluiten. Wel zijn er 7 personen die vandaag het woord gaan voeren en dat zullen achtereenvolgens zijn de heer Oosters oftewel de commissaris van de koning van de provincie Utrecht, hij zit al naast mij. De heer Koos Janssen, burgemeester van Zeist en hij zal gaan spreken namens de burgemeesterskring. Ik zal daarna het woord voeren om namens de gemeenteraad Frans nog toe te spreken en mevrouw Schouten zal vanuit het college het woord krijgen en afsluitend heeft Frans dan waarschijnlijk zoveel dingen gehoord dat hij daar absoluut nog even op wil reageren, dus die gelegenheid bieden we hem dan ook maar even. Ik ga ervan uit dat u kunt instemmen met deze agenda. Mooi, dan is dat bij dezen geregeld!

3. Toespraak door de heer Oosters, Commissaris van de Koning in de Provincie Utrecht

Meneer de voorzitter, dank u wel. Geachte leden van de raad van de gemeente Nieuwegein, leden en oud-leden van het college van Nieuwegein, ik zie ook oud-burgemeesters, natuurlijk burgemeester Backhuijs, beste Frans, Marie-Louise, Noortje en Stefan, ik heb me goed voorbereid: Jack en Toby, Marie-José, Karin, Twan en Yvon, allemaal familie. Alle medewerkers hier aanwezig van de gemeente en van de griffie vanzelfsprekend en via de livestream vrienden, belangstellenden en vooral ook inwoners van Nieuwegein. Een bijzondere gelegenheid om hier vandaag bij elkaar te zijn om stil te staan bij het afscheid van uw burgemeester.

Bijna 52 jaar bestaat Nieuwegein, waarvan de eerste 40 jaar zonder Frans Backhuijs als leidsman en het leven begint bij 40, hoor je weleens. Misschien geldt dat ook wel voor deze stad. Na 12 jaar vind je het tijd om de bakens te verzetten, beste Frans, zo laat je ons weten. Voor mij is het dan tijd om jou te laten weten hoezeer wij, de provincie en de stad, jou 2 termijnen als burgemeester hebben gewaardeerd, hoezeer wij jou hebben gewaardeerd. Allereerst jouw integriteit, ik val maar direct met de deur in huis. Jouw integriteit die boven elke twijfel is verheven, dat zal eenieder hier aanwezig beamen. Je hebt een enorm sterk moreel kompas. Als iemand bij jou voor raad komt, krijgt hij of zij stevast een afgewogen, rechtvaardig advies rekening houdend met de omstandigheden. Integriteit houdt ook in dat je je bewust bent van je rol en positie, dat je jezelf ziet als degene die het voorbeeld moet geven, het goede voorbeeld. Jij bent zo iemand die dit besef 24/7 met zich meestort, non-stop. Zelfs als Frans thuis de vuilnis buitenzet, realiseert hij zich dat de burens hem dit zien doen, aldus een collega, Marie-Louise herkent dat. Je staat nooit uit en dat kan een druk op iemand leggen. Het burgemeestersambt zul jij geen moment lichtvaardig opvatten, Frans. 'Ik voel dat ik verantwoordelijk ben voor alles wat er in deze stad gebeurt', horen we je zeggen. Zo'n meedogenloze ambtsopvatting kan een mens ook weleens in de weg zitten, zeker op die momenten dat rekkelijkheid, pragmatiek of opportunisme die mens dichterbij zijn doel zouden kunnen brengen. Tegelijkertijd is het een geweldige kracht omdat je iedereen in je omgeving hierop uitdaagt. Een groot verantwoordelijkheidsgevoel vergt grote offers. Knap dat je dat al zoveel jaar volhoudt, niet alleen de jaren in Nieuwegein, maar ook de jaren daarvoor in Oldenzaal waar je van 2004 tot 2011 burgemeester was. Al decennia lang een bestuurder uit 1 stuk die doet wat hij zegt en zegt wat hij doet. Het is iets om bewondering voor te hebben.

Voor een burgemeester, dames en heren ik zeg het maar zo, ben jij zeer bescheiden, Frans. Jij loopt niet met je borst vooruit, maar stelt je dienstbaar op aan de publieke zaak. Regenteske trekjes zijn jou vreemd. Gemakkelijk geef jij de ruimte aan andere mensen en kies je de achtergrond als een tweede natuur. Deze ingetogenheid is heel krachtig als je weet wanneer je er wel moet staan en dat weet jij uitstekend, zodat je toch dat boegbeeld bent, noem het de juiste balans.

In de regio weet jij prima de ‘unique selling points’ van deze stad naar voren te brengen en daarmee geef je Nieuwegein een podium, het verdiende podium, naast de grote stad Utrecht. En ook hier in huis vind je de balans. Hier sta je toe dat een ander het voortouw neemt, bijvoorbeeld een raadslid dat de hand opsteekt over bestuurlijke vernieuwing en dat is heel mooi en dat past ook heel goed bij Nieuwegein denk ik.

Deze stad heeft veel aan jou gehad. De politieke cultuur bij jouw aantreden was onrustig te noemen, polemisch zelfs. De raad stond te boek als een bolwerk, ik citeer dames en heren, geen eigen tekst, “van zure oude mannen”. Het was een citaat hè, ik kan daar niet op aangerekend worden. Na 12 jaar is die situatie onherkenbaar gekeerd. Er is een gemêleerde raad met veel jonge mensen, met ook meer vrouwen dan mannen die heel professioneel met elkaar en met het college omgaan en ik heb dat bij de afgelopen procedure ook mogen ervaren. Er is meer rust in het bestuurlijk bestel en de manier van debatteren is op inhoud, zoals het hoort. Een professionaliseringslag van jewelste. We zouden de voorzitter van de raad ernstig tekort doen als we beweren dat hij daar geen zwaarwegende rol in heeft gehad, maar vermoedelijk ben jij te bescheiden om deze pluim op je eigen hoed te steken, daarom doe ik het maar.

We kennen je ook als een emotionele man die geregeld volschiet. De trillende lip van Frans is een herkenbaar fenomeen in de gemeente. Misschien komt dat doordat je als mens betrokken bent, betrokken bij de mensen. In de omgang met inwoners schijnt jouw zorgzame, sensitieve kant door, jouw natuurlijke geneigdheid om mee te leven. En juist deze geneigdheid liep in de achterliggende coronatijd een flinke deuk op, want menselijk contact was lastig. Alles moest op afstand via de telefoon en dat is maar een armzalig medium om je diepgevoelde medeleven te uiten. Het zal een betrokken burgervader, behept met een ruim bemeten verantwoordelijkheidsgevoel, de nodige frustratie hebben bezorgd en dat weet ik van je. Desondanks heb je onvermoeibaar gepoogd in contact te blijven met zieke inwoners en nabestaanden van overledenen om hen een hart onder de riem te steken. Ik noem uw burgervader, dames en heren, meelevend en sensitief. Maar let wel: hij is geen zacht ei. Hij weet dondersgoed waar hij heen wil en daar wil hij dan ook echt heen, misschien herkent u dat ook en dan staat hij er zeker van zijn zaak en niet bang uitgevallen. Bijvoorbeeld wanneer blijkt dat het Nieuwegeinse college niet geconsulteerd was in de totstandkoming van regionaal, provinciaal beleid. Dan gebeurt er ook iets met zijn mond, maar dan zakken die mondhoeken en dan moet je een beetje uit de buurt blijven. Het is zoals je zegt. Frans, als burgemeester ben je niet alleen de aardige, vriendelijke meneer, maar ook de meneer die weet wat er moet gebeuren. Soms moet je ook gewoon zeggen waar het op staat. Dat doe je en daar heb ik heel veel respect voor. Mede door corona en de komst van vluchtelingen typeer jij de laatste 3 jaar van jouw burgemeesterschap als een permanente crisissituatie, ik denk dat velen van ons dat zo ook kunnen herkennen. Misschien heeft dat wel meegespeeld bij de beslissing om nu te stoppen. Zelf geef je aan dat het na 12 jaar tijd is om het stokje door te geven. Er liggen voldoende opgaven en daar kan een nieuwe burgemeester mooi haar tanden in gaan zetten. Niemand is onvervangbaar en dat weet jij. Tegelijkertijd sta jij ergens voor en ben je trots op wat je bereikt hebt, een prettig soort bescheidenheid noem ik dat. Het soort dat toestaat dat je je successen viert.

En wat ga je morgen doen, beste Frans? In ieder geval iets minder dan 80 uur per week werken, laten we dat voorop stellen, en er zal meer tijd komen voor je kleinkinderen. Ik verwacht toch zeker 1 opadag in de week, daar is over te onderhandelen en ze kunnen het goed gebruiken Frans, dus geniet daarvan. Wellicht ben je ook wat vaker, want dat is ook een passie van jou, in keuken te vinden en niet alleen om te eten, maar om heerlijk te koken. Mooi.

En wat als er na de zomer een onweerstaanbare klus langskomt? Het zou mij verbazen als jij, een jonge zestiger, verstoken bent van enige ambitie want dat ben je niet. De afgelopen jaren heb je dat ook laten zien, aan ambitie geen gebrek. Op dat punt denk ik nog specifiek aan het programma Preventie met Gezag dat als doel heeft de voedingsbodem voor ondermijning weg te nemen en jongeren wendbaar te maken tegen criminaliteit zodat ze niet afglijden.

Misdaadbestrijding gekoppeld aan de sociale opgave, dat project zat je echt bovenop. Daar was jij samen met alle collega's hier in Nieuwegein de drijvende kracht achter. Het zijn tenslotte de jongeren die in de toekomst deze stad maken en zullen blijven maken.

Dames en heren, samenvattend ter afsluiting. Uw leidsman was een echte burgervader en een ware ambassadeur van de stad, die heel erg van mensen houdt en de mensen houden heel erg van hem. Frans Backhuijs, geboren in Utrecht, oud-wethouder in Eindhoven, oud-burgemeester in Oldenzaal, een bijzondere topografische driehoek. Maar over je aanstaande terugkeer naar Oldenzaal durf ik dan ook een gewaagde stelling aan, dat is namelijk een driehoek die dan eindelijk rond is. Beste Frans, hartelijk dank voor 12 mooie jaren en het gaat jou en je gezin van harte goed. Dank je wel.

4. Toespraak door de heer Janssen, burgemeester van de gemeente Zeist, namens de burgemeesterskring Utrecht

Beste Frans, Marie-Louise, beste mensen. Het was 10 december vorig jaar, ik lag op mijn rug op de bank vanwege een hernia en had eindelijk tijd om te piekeren over mijn naderend pensioen. Ik appte Frans: 'ik overweeg samen met Karin op de een of andere manier een cursus Pensioen in zicht te volgen. Hebben jij en Marie-Louise ook zoiets gedaan?' Frans zou vast raad weten, hij is altijd zo goed geïnformeerd, zo was mijn gedachte, maar het bleef stil. Frans reageerde niet. Ik stuurde een herinnering 'kan ik je morgen bellen?' en dat gebeurde. 'Hoe kom je erbij dat ik met pensioen ga?' zei hij strijdlustig. 'Ik ben pas 62 man, zo oud zie ik er toch niet uit? Het is gewoon tijd om de bakens te verzetten'. Ik was er een beetje beduusd van, maar ook wel nieuwsgierig. Wat waren nou eigenlijk de toekomstplannen van Frans? Op mijn geïnteresseerde vraag kwam een nogal vaag antwoord: 'iets met toezichthouder ofzo'. Boa zei ik, Frans? Dat is nog eens goed idee, ik zie het al helemaal voor me en er is ook een groot tekort aan. 'Nee, nee' zei Frans, 'niet met de korte wapenstok, je moet meer aan een soort commissaris denken' maar 'ach Koos' zei Frans 'ik weet het nog niet. Misschien wordt het wel buschauffeur, daar is ook een tekort aan, maar 1 ding is zeker: geen pensioen, dat is voor senioren'.

Inmiddels begreep ik wel dat ik van Frans niet veel wijzer zou worden over een cursus Pensioen in zicht, maar Frans zijn toekomst bleef me wel bezighouden, want ik had zomaar het vermoeden dat ik hem zou gaan toespreken op zijn afscheid en dan zou ik toch echt iets meer moeten weten. Een klein onderzoekje was onvermijdelijk. We kennen Frans als een man met heel veel kwaliteiten en misschien, wie weet, heeft hij ook nog onvermoede talenten. Waar zou dit allemaal toe kunnen leiden? Een paar denklijnen. Ik voel me vrij, want Frans weet het immers zelf ook nog niet.

Scenario 1: Frans de Bourgondiër. Ik heb wel eens gehoord dat Frans houdt van lekker koken, kijk nou hier, prominent op de uitnodiging nota bene, alsof het zo moet zijn. Frans de man die het vlees snijdt en niet zomaar, keurig dunne plakjes terwijl hij ook nog monter in de camera kijkt. Het is een wonder! Het is werkelijk een wonder met dat grote mes dat zijn vingers er nog aan zitten! Frans hoeft in ieder geval geen kookles meer te nemen, hij kan het zelf gaan geven. Kok, daar is ook al een groot tekort aan. Beste Frans, met jouw creativiteit en overzicht gaat het wel lukken met die culinaire hoogstandjes. We verheugen ons nu al op een heerlijk diner!

Scenario 2: Frans de brandweerman. Ja, zeg nou zelf: welke burgemeester knipt er een lint door met een hydraulische sterke arm? De ambtsketen raakt helemaal in de kreuk, maar je kunt wel zien dat Frans hier heel erg goed in is. Hij heeft zomaar een dikke ijzeren staaf (pinkdikte, dames en heren) doorgeknipt. Eén ding weet ik zeker: bij de brandweer zitten ze te springen om zulke stoere mannen. Beste Frans, met jouw deskundigheid en loyaliteit kun je klussen klaren en branden blussen, een man van stavast.

Scenario 3: hier ziet u Frans de magiër met zijn onovertroffen Marie-Louise. Frans die de wereld naar zijn hand probeert te zetten. Een nieuwe Hans Kazan? Het gemak waarmee Frans zwaait met zijn hoge hoed en toverstaf doet vermoeden dat hij al heel wat uren geoefend heeft en Marie-Louise kan er nog steeds om lachen. Voor dit tovenaarsduo is vast een kansrijke toekomst weggelegd.

Beste Frans, met al jouw kwaliteiten is er heel wat mogelijk. De wereld ligt voor jou open. We zijn enorm benieuwd waarheen de toverstaf jullie nog gaat brengen. Beste Frans, namens de collega's wil ik je bedanken voor je bestuurlijke wijsheid en collegialiteit en voor je humor en gezelligheid. We zullen jou en Marie-Louise missen, maar wellicht gaat de Oldenzaalse carnavalstraditie ons perspectief bieden. We weten hoe dol jullie daar op zijn. Stel, ja stel, dat je het daar in het verre Oldenzaal tot stadsprins zou brengen, ja dan rekenen we wel op een uitnodiging! Dan reist die hele burgemeesterskring af naar Boeskoolstad om onder jouw leiding de polonaise te dansen. We zien ernaar uit. Het ga je goed. Dank je wel. En ik geef je wat lekkers mee voor onderweg.

5. Toespraak door de heer Verhoeve, plaatsvervangend voorzitter van de raad, namens de gemeenteraad

Beste Marie-Louise, ik richt me namens de raad als eerste tot jou; want 12 jaar geleden had Frans het idee opgevat om burgemeester te worden van Nieuwegein, een stad onder de rook van Utrecht met veel voorzieningen maar ook veel uitdagingen. Het zal je maar overkomen spontaan mee te mogen verhuizen naar deze toch wel prachtige stad en in de afgelopen 12 jaar heb je niet alleen Frans ondersteund waardoor hij burgemeester kon zijn, je hebt zelf ook niet bij de pakken neergezeten. Jouw inzet voor onze stad, al was het wat minder op de voorgrond, is zeker niet onzichtbaar gebleven. Dank daarvoor.

Maar Frans, deze buitengewone raadsvergadering is er natuurlijk speciaal voor jou om terug te blikken op jouw 12 jaar burgemeesterschap. Je bent de zesde burgemeester van Nieuwegein geweest en ook nog eens de langstzittende, maar wat kenmerkt jouw burgemeesterschap nu het beste? Je was slechts een paar weken aan de slag toen er brand uitbrak in het verpleeghuis De Geinsche Hof. Negen mensen zijn hierbij zwaargewond geraakt en bijna 140 mensen moesten het brandende pand verlaten. Naar schatting 100 brandweerlieden, honderden ambulancemedewerkers en veel politiemensen en gemeentepersoneel waren betrokken bij de hulpverlening. Het zal je maar overkomen. Dit was je eerste grote crisis in onze stad en ik weet dat het een grote indruk op je heeft gemaakt.

Helaas was dit niet de enige crisis die je hebt moeten managen als onze burgemeester. Zo breng ik ook de grote asbestbrand van eind oktober 2017 in herinnering. Een groot aantal bedrijven op Laagraven en de Liesbosch was dagenlang niet bereikbaar omdat de Laagravenseweg als eerste moest worden schoongemaakt en de naastgelegen volkstuinen werden pas 6 maanden na de brand weer vrijgegeven en de impact die die brand heeft gehad was ontegenzeggelijk groot voor heel veel mensen en jij als crisismanager stond er weer.

Tijdens jouw burgemeesterschap heb je ook een aantal keer groepen statushouders en vluchtelingen mogen opvangen en we weten allemaal dat dit als ingrijpend wordt ervaren door direct-omwonenden want onbekend maakt immers onbemind, maar in alle gevallen is deze opvang goed georganiseerd. Ook uit de recentere evaluatie, wij moeten hem als raad overigens nog bespreken, blijkt weer dat je er samen met alle betrokkenen goed invulling aan hebt gegeven en ook recent maar gevoelsmatig inmiddels toch ook inmiddels alweer even geleden, was de coronacrisis. Een crisis zoals we niet eerder hebben gehad. Jij moest de troepen bij elkaar houden, je moest je eigen werkwijze aanpassen en je moest anderen overtuigen en soms zelfs een beetje dwingen om zeer voorzichtig te werk te gaan. Het was voor iedereen maar zeker ook voor jou een ontzettend moeilijke periode en juist in die periode werd Nieuwegein 50 jaar en dat wilden we groots vieren. Corona gaf een andere betekenis aan de term groots want dat mocht niet meer, en toch werd het wel groots gevierd, maar dan in vele kleine momenten. Het ondernemende karakter van onze stad kwam naar voren en jij hebt onze Nieuwegeiners geregeld

getypeerd als mensen met een mentaliteit om er samen de schouders onder te zetten en onder jouw aanvoering zijn we als stad op zoek gegaan naar wat wel kon en dat is gelukt. En er zijn meer grotere en kleinere ontwikkelingen geweest in de 12 jaar dat jij de voorzittershamer mocht hanteren. Overigens, die voorzittershamer, hij ligt daar nog bijna 12 jaar ongebruikt want die heb jij eigenlijk nooit gehanteerd of willen hanteren, maar je bent wel altijd duidelijk geweest dat successen komen door samen te werken. Je zou het teveel eer vinden, de commissaris gaf dat eigenlijk ook al aan, om alle ontwikkelingen aan jezelf toe te schrijven en toch is die ontwikkeling van 12 jaar Nieuwegein ook te danken aan jouw inzet. Dames en heren, gun mij een moment om een uitstapje te maken naar de korte, maar rijke geschiedenis die Nieuwegein ook kent. Wist u bijvoorbeeld dat Nieuwegein oorspronkelijk gebouwd is om 50.000 inwoners te huisvesten en inmiddels heeft Nieuwegein ruim 65.000 inwoners en hebben wij discussies over de mate waarin en de wijze waarop onze stad verder kan groeien en bij deze groei hebben wij meerdere trends gezet. Denk bijvoorbeeld aan het transformeren van kantoren naar woningen of hoe wij invulling geven aan het binnenstedelijk bouwen zoals we doen met de ontwikkeling van onze nieuwe wijk Rijnhuizen waarvan we in 2014 de visie hebben vastgesteld en zichtbaarder voor u als bezoeker de ontwikkeling van de duurzaamste binnenstad van Nederland, waar we in 2017 mee zijn begonnen. Nou ja, 2017, wellicht wel wat eerder want het is misschien wel leuk om te melden: het stadhuis waar u nu zit is door Frans zelf geopend, want in 2011 begon je in een tijdelijk gemeentehuis op een bedrijventerrein en het jaar dat jij burgemeester bent geworden is het nieuwe stadshart met De Kom en dit stadhuis dus door jou geopend.

Die rijke geschiedenis van Nieuwegein is eigenlijk helemaal niet zo kort, want de ontwikkeling van het bedrijventerrein Het Klooster en de aanleg van de derde kolk van de Beatrixsluis die ook grotendeels is gebeurd tijdens jouw burgemeestersperiode, heeft geleid tot meerdere archeologische ontwikkelingen, waarvan de vondst van de Swifterbandcultuur en het skelet van een vrouw en een baby tot de verbeelding spreken. Onze geschiedenis gaat tot 6.000 jaar terug. De vondsten hebben ook geleid tot meer aandacht voor onze historie. Erfgoed is in jouw periode sowieso in de aandacht toegenomen. In 2015 is de fietsbrug bij de Plofsluis geopend, waarmee dit unieke stukje van de Hollandse Waterlinie dagelijks door honderden fietsers wordt gepasseerd, waarbij ik me wel afvroeg toen ik dit opschreef hoe vaak ben jij al die brug over gegaan op de fiets? Op de fiets hè, ja. Hoe dan ook, met 3 fort en de Plofsluis krijgt Nieuwegein een toenemend besef voor de waarde die de Hollandse Waterlinie heeft voor Nieuwegein en vice versa en 12 jaar geleden, dat durf ik wel te zeggen, hadden we daar veel minder oog voor en voor al deze ontwikkelingen heb jij je ingezet. Je hebt het zichtbare werk graag overgelaten aan de overige collegeleden, maar jouw inzet richtte zich meer op het samenwerken, zowel binnen de stad als in de regio en het U10-netwerk is daar een goed voorbeeld van. Daar heb jij je, samen met Jan van Zanen die toen nog burgemeester van Utrecht was, altijd hard voor gemaakt en de regio en dus ook Nieuwegein heeft daar elke dag weer profijt van.

Zo kom ik op de bestuurlijke rol van jou als burgemeester, want toen je begon was er veel gedoe, ook over geld zoals eigenlijk altijd, maar ik weet niet of het daardoor komt, maar je hebt altijd een sobere en doelmatige invulling gezocht in jouw rol als burgemeester. Je hechtte waarde aan een integer bestuur, ook daar heeft de commissaris al een opmerking over gemaakt en dat is je in deze gemeente of in deze raad niet altijd makkelijk gemaakt. Toen je begon als burgemeester, was de gemeenteraad meer verdeeld, ik gebruik wat voorzigtigere woorden begrijp ik, en was samenwerken niet heel gemakkelijk, dus ook wat voorzigtiger. Maar in de 3 periodes die ik in ieder geval heb meegemaakt, heb ik mogen ervaren hoe die onderlinge samenwerking elke periode weer verder verbeterde. En een van jouw favoriete uitspraken is: goed bestuur is saai, waarmee je eigenlijk bedoelde dat inwoners helemaal niet zitten te wachten op politiek gedoe. Dat maakte ook dat je als burgemeester soms wat weinig geduld had als er zaken toch politiek gemaakt werden waar dat in jouw ogen niet nodig of overdreven was. En ook nu zijn er nog momenten dat het politiek gezien niet altijd even lekker loopt, maar

nogmaals, terugkijkend over die periode van 12 jaar zie ik een veel beter samenwerkend bestuur en dat is voor een groot deel aan jouw inzet te danken.

De raadsvergaderingen zijn ook steeds korter geworden, want waar je 9 jaar geleden nog geregeld de raadsvergadering hebt geschorst zodat raadsleden hun fietsen uit de fietsenstalling konden halen want die sloot immers om 1.00 uur 's nachts, vergaderen we tegenwoordig tot uiterlijk 23.30 uur en als we dan nog niet klaar zijn, dan gaan we op de maandag verder. Deze marathonvergaderingen vroegen altijd veel van je aandacht en naarmate de avond vorderde, werd jouw voorzittersstijl ook iets knorriger. Naar jouw mening ging het al te snel over details of werd er teveel herhaald maar gelukkig hadden we daar met de laatste raadsvergadering in ieder geval geen last van; die was binnen 17 minuten afgelopen. Je kan maar even 12 jaar samenvatten.

Ook opmerkelijk, in al die aantal jaren is het aantal raadsvergaderingen dat jij niet hebt kunnen voorzitten op 1 hand te tellen. Dat is ook een prestatie van formaat.

De portefeuille van de burgemeester is breed, maar omvat in ieder geval openbare orde en veiligheid en onder jouw hoede zijn de criminaliteitscijfers gedaald. Ook over de problematiek van de Roma hoor je nu eigenlijk niet veel meer. De aandacht is verschoven naar ondermijning en de aanpak van jonge aanwas en je laat ons achter met deelname aan het nationale programma Leefbaarheid en veiligheid en ik ben ervan overtuigd dat dat iets is waar Nieuwegein nog heel veel plezier aan gaat beleven.

In voorbereiding op vandaag heb ik diverse mensen geraadpleegd om te horen hoe zij jouw burgemeesterschap hebben ervaren en daaruit kwam naar voren dat je een zeer benaderbare burgemeester bent. Een burgemeester met een bourgondische inslag werd ook vaak genoemd en geroemd en er werd bijvoorbeeld teruggekeken op de hartelijke ontvangst bij jou en Marie-Louise thuis aan het begin van een nieuw politiek jaar waarbij tijdens een borrel gewerkt werd aan een goede onderlinge sfeer tussen de raadsleden en ook de collegeleden en je toonde je altijd een uitstekend gastheer. Helaas door corona, en dat is dan misschien eerder spijtig voor de nieuwe raadsleden, heeft dit niet meer plaatsgevonden, maar het is in ieder geval altijd gewaardeerd.

In het verlengde daarvan werd het evenement 'De burgemeester kookt', de foto werd zojuist door de heer Janssen getoond, ook vaak genoemd. Ook daar deed je altijd met volle overgave aan mee. Sowieso was je graag onder de mensen en elke nieuwjaarsbijeenkomst memoreerde je het weer: de kracht van de ontmoeting, elkaar in de ogen kijken en horen hoe de ander ergens over denkt. Digitale middelen zoals Twitter, Facebook, Instagram, het waren voor jou zeker geen alternatief en je was er dus ook niet op te vinden. De wekelijkse column en in de coronatijd heel kort nog even een vlog, was het maximale zenden wat je je veroorloofde. Daarentegen genoot je van de bezoeken aan de bruidsparen die hun 60-jarig huwelijk vierden, aan de vele intochten van Sinterklaas, het aftrappen van de Avondvierdaagse, het klussen tijdens NL Doet en het starten van de Paarse Vrijdag, maar ook genoot je van het uitreiken van Koninklijke onderscheidingen, gemeentelijke onderscheidingen en het belonen van jongeren die zich bijzonder hebben ingezet voor onze inwoners. Het jongerenlintje, een initiatief van voormalig raadslid Roelof de Wild, heb je warm omarmd en in 10 jaar tijd hebben 42 jongeren deze erkenning van je mogen ontvangen, prachtig. Kortom, je bent graag onder de mensen en je waardeert en beloont ook die eigen inzet van mensen. Je ging voor samenwerken en verbinden en dat heeft onze stad ver gebracht.

Frans, 12 jaar is een flinke periode en de tijd die ik heb dan wel de aandacht die ik van jullie krijg om hier recht aan te doen is gewoon te kort. Ik heb dan ook zeker zaken onbenoemd gelaten, maar het zal duidelijk zijn: Nieuwegein is ten goede veranderd onder jouw burgemeesterschap en ik wil jou namens de gemeenteraad en daarmee ook namens al onze inwoners heel erg hartelijk danken voor jouw onuitputtelijke en warme inzet. We kijken met veel plezier terug op deze periode en wij hopen dat jij dat ook doet en daarbij helpen we je graag, want Nieuwegein kent veel getalenteerde inwoners. Je hebt er velen van mogen ontmoeten, meerdere, maar in ieder geval een van deze mensen heeft een bijzondere indruk op je achtergelaten. Deze persoon heb jij in 2020 mogen benoemen tot Ridder in de Orde van

Oranje-Nassau voor zijn buitengewone verdiensten als beeldend kunstenaar en daaraan gerelateerde activiteiten. Wij hebben hem, Jan Naezer, gevraagd om een kunstwerk te maken als aandenken voor jouw periode als burgemeester en ik zou graag Alma Feenstra en Vincent van Esch willen vragen om hiervoor het kunstwerk aan jou te overhandigen en daar hoort uiteraard ook een mooie bos bloemen bij, maar die gaat dan naar Marie-Louise.

Frans Backhuijs: ik wist niet dat hij inwoner van onze stad was. Het was eigenlijk heel raar dat wij iemand die zulke mooie werken maakt en bijna wereldberoemd is niet kenden in onze stad. Jan, heel mooi. Dank je wel en vooral de raad bedankt.

De voorzitter: het is inderdaad een heel mooi kunstwerk. Jan is ook aanwezig en wil graag van het moment gebruik maken om kort toe te lichten wat we zien.

Jan Naezer: wij leerden elkaar kennen met corona, dat woord komt steeds terug. Ik werd gebeld op ik dacht een maandag 'met de burgemeester'. Ik dacht: met de burgemeester? En toen vertelde je mij dat ik een Koninklijke onderscheiding had gekregen. Dat was voor mij een hele verrassing en ik geloof dat het een jaar later was dat we elkaar echt ontmoetten en daarna zei u tegen mij 'ik ken u niet'. Ik zei: kom naar mijn tentoonstelling, ik heb een grote overzichtstentoonstelling en er komt een boek uit. U bent naar Den Haag gekomen, heeft hem geopend en sindsdien krijgt u ook alle nieuwsbrieven, dus dat was heel leuk. Toen werd ik gebeld door meneer Karens met de vraag: wil jij iets maken? Toen zei ik: dat wil ik wel, maar ik ben niet van de leuke dingen. Ik ben niet van het paard of van een koe. Als je een mooi steegje wilt tekenen dan moet je niet bij mij zijn, maar ik wil wel proberen om Nieuwegein te abstraheren. En natuurlijk, iedere Nieuwegeiner herkent dit. Ik heb iets gedaan wat u in 12 jaar nog niet gedaan heeft; ik heb de gemeente iets uitgebreid. U ziet hier Nieuwegein en dat ligt tussen de A12, de A2 en de A27. Als je nou een stukje Vianen erbij neemt, dan is eigenlijk de stad een stukje mooier, dus ik heb dat als burgerinitiatief maar gedaan en het is aan uw opvolger om dat uit te breiden. Dat is de vorm die u hier ziet. Dan heeft u in dit gedeelte, dat is eigenlijk de stedelijke omgeving, maar het is ook een verwijzing naar de eerste tentoonstelling die ik met u had. Daar had u die hele mooie potten met die zwarte randen erin en toen dacht ik: dat ga ik gebruiken. Ik heb ze op de plaat gezet, de plaat krijg je zo. Dan heb ik nog als tweede stukje de Lek, dat is de witte lijn die hier door de plaat heen gaat en die komt uit in het gemeentewapen van Nieuwegein. Het onderste deel is de Lek die grof stroomt over het gemeentewapen en precies op die locatie heeft u 12 jaar gezeten; het gouden punt is het gemeentehuis en het kruisje is niet omdat u vertrekt maar omdat ik dat zo mooi vind, dat is eigenlijk de enige reden. De grafiek wordt gedrukt; dat druk je in een oplage en hier is oplage 1 en dit is de plaat. Nou is het een heel goed gebruik, u krijgt de plaat, om als je de oplage gedrukt hebt er dan een kras in te zetten zodat hij niet opnieuw kan worden gebruikt. Ik begrijp, u bent een ontzettend integer mens, maar ik begrijp ook u heeft er al 2 op de vierde etage straks. Kan jij me even helpen? Die plaat kan dus niet meer gedrukt worden. Hij kan wel gedrukt worden, maar dan heb je nooit meer de oplage daar. Er staat onder 1/1, dat betekent oplage 1, de enige oplage van 1, Jan Naezer is mijn naam en 'ED' staat voor eigen druk. Ik ga u de plaat geven. Het hele verhaal staat achterop.

Frans Backhuijs: heel mooi, dank u wel.

Jan Naezer: heel graag gedaan en dank aan Francis, want die heeft mij verteld welke kleur hij het mooiste vond.

De voorzitter: en voor de goede orde noteer ik dat de heer Gadella is binnengekomen en de heer Fröhlich, ja, die is opeens weg. Tja, dat gaan we vast nog op een ander moment terugkrijgen.

6. **Toespraak door mevrouw Schouten, loco-burgemeester van gemeente Nieuwegein, namens het college van burgemeester en wethouders**

Dank, voorzitter. Burgemeester Backhuijs, mevrouw Backhuijs, leden van de raad, commissaris van de Koning meneer Oosters, dames en heren, beste Frans, beste Marie-Louise, Noortje, Stefan en natuurlijk Jack en Toby. Frans, afscheid van jou nemen als burgemeester doen we op best veel manieren en dat zegt iets over de veelzijdigheid van het ambt dat jij als burgemeester vanaf 2004 hebt uitgeoefend, waarvan 12 jaar hier in Nieuwegein, en het werd al eerder gezegd: daarmee ben je ook de langst dienende burgemeester van onze stad. Je gaat ook in deze afscheiden een aantal keren misschien wel dezelfde dingen horen. Misschien zegt dat ook iets over hoe consistent je bent geweest in die periode dat wij je hebben meegemaakt.

Wij hebben je gezien als een bijzonder betrokken mens, een man met emotie en met een groots gevoel voor humor. Je hebt je ingezet voor een sterke stad en we hoorden je regelmatig ook de woorden trots, vertrouwen en samen gebruiken. Je hebt je ingezet voor een sterke regio en we hebben je ook gezien keer op keer als een liberaal in hart en nieren, die term kwam heel vaak bij mij naar boven, met grote aandacht voor democratische waarden en kwaliteit van het openbaar bestuur. En, en dat is ook al een aantal keren gezegd, we kennen je als een bijzonder integer bestuurder. Al die facetten zagen we wekelijks, ook vanochtend nog rond de collegetafel en tijdens heel veel momenten daarbuiten. Daarbij is natuurlijk ook gezegd ‘all what happens in the Rijnhuizenzaal, stays in the Rijnhuizenzaal’.

Dat je een zeer betrokken mens en burgemeester bent en een man met emotie hebben we op veel manieren gezien en bij veel uiteenlopende gebeurtenissen, van ingrijpende gebeurtenissen tot aan het samen koken met mensen, maar ook op een heel ander vlak, toen je kleinkinderen geboren werd: Jack en Toby, over wie je regelmatig sprak met heel veel trots en met heel veel liefde. Kort na je installatie was het in de zomer van 2011 dat er brand uitbrak in

De Geinsche Hof, Tom refereerde daar ook al naar. Een hele extreme situatie, bewoners die allemaal geëvacueerd moesten worden met veel gewonden ook en direct na die brand waren het inwoners uit de buurt, de mensen van De Geinsche Hof, de hulpdiensten, de mensen van de stad en van de gemeente die allemaal tegelijk in de benen kwamen en gingen handelen. De bouwvakkers die er werkten deden daar ook aan mee en tot op de dag van vandaag wanneer je daarover spreekt, doe je dat met heel veel gevoel en emotie. Dat heeft je denk ik, zo lees ik dat, tot op de dag van vandaag geraakt, maar je deed dat spreken ook samen met heel veel waardering over de manier waarop mensen toen in de benen kwamen en soms zei je dat: het gaat erom wat mensen doen in de eerste plaats en niet om de systemen die erachter zitten. Dank je wel Frans voor jouw betrokkenheid bij mensen, dus je was echt een mensen bestuurder.

Samen, trots, vertrouwen, dat waren begrippen want je vond: dat is nodig voor een sterke samenleving, dat heeft Nieuwegein ook nodig. We mogen best wel wat trotser zijn op onze stad. We zijn een stad met heel veel werkgelegenheid, een jonge stad met oude aspecten en een nieuwe cultuur en erfgoed. We zijn een stad van doeners en bepaald dus geen slaapstad, wat je recent ook nog eens aanhaalde. Je boodschap was keer op keer wanneer we beleid ontwikkelden, waar dat dan ook is in dit huis en op welk terrein dan ook, doe dat op een manier die past bij deze stad. Doe dat op een manier die past bij de mensen die er wonen. Draag eraan bij en dat was bijna, ik weet niet of het als een opdracht was bedoeld, je straalde het wel uit dat Nieuwegeiners trots kunnen zijn op hun stad en op hun buurt.

In de podcast ‘Wat, patat!’ die door Nieuwegeinse jongeren samen met rapper Freez worden gemaakt, werd jou onder andere gevraagd of je je bier koud wilt of bij kamertemperatuur drinkt, maar ook werd je gevraagd: kun je een leestip geven, een levensveranderende leestip, vroegen deze jongeren. Jij kwam toen uit bij het boek ‘De meeste mensen deugen’, want zei je: ‘we zouden als overheid meer moeten uitgaan van vertrouwen in mensen en dat boek, dat helpt ons daarbij’. Dat zei je trouwens ook regelmatig aan de collegetafel. Vertrouwen als basis en niet wantrouwen in burgers, want we hebben teveel als overheid dat vertrouwen kwijtgeraakt. En je was overigens allerm minst naïef over wat er ook mis kan gaan in de samenleving en wat er mis kan gaan achter de voordeur. En wat je ook kenmerkte was het benadrukken van de zachte kanten en de zachte krachten in de samenleving. Daar heb je wel wat mee met die lichtvoetige

kant van samenwerken/samendoen en dat maakte ook indruk zoals iemand mij ooit, nadat die persoon jou gesproken had in een groot gezelschap, jou daarop citeerde en zei: dat heb ik gebruikt toen ik met groepen andere mensen, in het ziekenhuis was dat in dit geval, ging praten. Zachte krachten in de samenleving, ik weet niet of je toen refereerde naar dat bekende gedicht van Henriëtte Roland Holst, maar je gebruikte het wel en dank je wel Frans dat je ons aan die begrippen regelmatig bleef herinneren. Dat zullen we met ons meenemen ook.

Je hebt je ook sterk gemaakt voor een sterke regio want je motto was en dat is het denk ik nog steeds: als het goed gaat met de regio, gaat het goed met de stad. Lang was je bestuurlijk trekker van de U10 en daarbij was je boodschap ook vaak: durf te denken in wij en niet in ik, maar wees wel altijd open en transparant over wat je doet in de regio. Wat je daarbij motiveerde was je besef dat ook inwoners van Nieuwegein leven buiten de gemeentegrens. Dat is zo verweven met elkaar, dat is niet meer te onderscheiden en daar past samenwerken met anderen buiten de gemeentegrenzen ook bij. Ook de opgaven waar wij als bestuur voor staan zijn vaak te groot en te complex om dat alleen binnen de stadsgrenzen op te lossen en daarbij zorgde je er ook voor keer op keer dat de eigenstandige rol van de raad daarin gerespecteerd werd en je schroomde ook niet om dat waar dan ook goed voor het voetlicht te brengen, dus dank je wel Frans voor je inzet namens Nieuwegein in de regio en vice versa. We zijn er beter door geworden en vooral, we hebben je gezien als liberaal in hart en nieren. Ja, wat is dat eigenlijk: liberaal in hart en nieren? Dat ben jij dus, met grote aandacht voor democratische waarden en dat is niet voor niets. In de afgelopen jaren kwam daar ook bij je toenemende zorg over leefbaarheid en veiligheid in de stad, want je was je terdege bewust van de kwetsbaarheid in onze stad voor ondermijning, waar misbruik gemaakt wordt van mensen, van jongens, van meiden, zodat zij helaas soms keuzes maken die niet goed voor henzelf zijn. En zei je, dat maakt nodig dat we als stad met alles wat we hebben en als overheid met commitment en voor een lange tijd ook investeren in die stad, in de leefbaarheid in de buurt maar dat opnieuw moeten we samen doen met die inwoners, maar ook met ander new towns zoals we zijn en met verschillende ministeries vanuit het Rijk. Het is echt mede dankzij jouw inzet voor veel jaren, en dat is langer dan de 3 jaren dat we er misschien al over weten, dat we dit nu kunnen doen in het programma leefbaarheid en veiligheid. Het is wat dat betreft heel fijn dat nog niet zo lang geleden op 18 april tijdens een speciaal congres daar aandacht voor is geweest en ook stilgestaan is bij jouw rol daarbij. We hebben je ook tot op vanochtend want vanochtend hadden we nog een collegevergadering, dat gaat ondertussen door, echt gezien als een integere bestuurder en een voorzitter van het college die oog heeft voor soms ook de lastige kanten van het bestuurder zijn, bij wie de deur altijd openstaat voor ons als college, maar ook voor de mensen in dit huis. Je deur stond ook altijd open om in vertrouwelijkheid met je te spreken en vanwege je lange bestuurlijke ervaring en wie je bent als mens, weet je ook hoe belangrijk het is dat mensen hun werk kunnen doen vanuit de rol die zij hebben: of dat nu de gemeentesecretaris is, de leden van de gemeenteraad, de griffier, de ambtelijke organisatie, wethouders en dat deed je altijd keer op keer door boven de partijen te staan met kennis van alle dossiers. Best indrukwekkend, want het zijn er namelijk heel erg veel. Groots dank je wel daarvoor.

Frans, je bent een burgemeester geweest van een bijzondere stad en ook in een bijzondere tijd, want toen je begon was het een tijd van bezuinigingen en toch waren en blijven we ook een stad in ontwikkeling. Je hebt je rol op heel veel manieren vervuld en dat deed je opnieuw, en ik ga dat met plezier nog een keer zeggen, de rode draad altijd was daarbij dat je boven die partijen stond en door te verbinden. Hierdoor heb je echt een belangrijke bijdrage geleverd aan een stabiel politiek en bestuurlijk klimaat en de laatste jaren, ja ze zijn gekleurd door de verschillende crises. De coronapandemie heeft heel veel van je gevraagd. Gisteren in het afscheid van de organisatie memoreerde je nog eens hoe je ook mensen belde toen de eerste mensen overleden. Dat waren er best veel, ook in deze stad en hoe je dat deed, eerst vooral ook vanuit je eigen werkkamer en dat moet af en toe ook wel een eenzaam gebeuren geweest zijn, maar je deed het wel. Dat ging 24 uur dag door, alle dagen van de week.

Direct na die crisis hadden we ook in deze stad de vraag rond de opvang van vluchtelingen. Ook hier heb je gedaan wat nodig was voor Nieuwegein om daar een aandeel in te leveren. En Frans,

voor je inzet voor onze stad vanuit alle aspecten van dit ambt, willen we je namens de stad en het bestuur hartelijk danken. Je hebt dat vaak aan anderen gedaan en het is heel fijn dat we vanaf deze plek dat nu ook naar jou kunnen doen en er is altijd een manier om dat te doen en dat is door jou de erepenning namens de stad toe te kennen. Dat zal ik dan ook heel graag doen namens Nieuwegein. Ik denk niet aan jou hoe uit te leggen hoe het werkt, Frans.

De heer Backhuijs: nee, ik heb dat een paar keer mogen doen.

Wethouder Schouten: je hebt het vast meerdere keren mogen doen en het is heel bijzonder. Ik dacht, ik mag hem vast opspelden maar dat is helemaal niet gebruikelijk, dus dat ga ik ook niet doen, maar het is in ieder geval een penning die je vanuit onze stad van harte gegund is en ik denk dat je nu ereburger bent nu van 2 steden, van Oldenzaal en van Nieuwegein dus ik denk dat dat heel bijzonder is.

De heer Backhuijs: dat wordt moeilijk kiezen!

Wethouder Schouten: ik denk dat je niet hoeft te kiezen. Het is je van harte gegund en ook namens ons allen heel veel dank. Het ga je goed.

De voorzitter: beste Frans, voordat je gaat zeggen, want dan rest mij eigenlijk het laatste agendapunt. Ik mag jou het laatste woord geven en dat doe ik met veel plezier.

7. **Toespraak door de heer Backhuijs, afscheid nemend burgemeester van Nieuwegein**

Voorzitter, ik weet uit ervaring dat ik het nog wel eens een keer vergeet als ik hier sta en niet de voorzitter ben van de vergadering. Voorzitter, commissaris, ja alle aanwezigen, Koos namens de burgemeesterskring en Marieke namens het college, heel hartelijk dank voor al die ontzettend mooie woorden. Als je daar dan zit, dan denk je daarover na van moet je daar op reageren? Dan denk ik: ja, daar moet je op reageren en ik heb een beetje de natuurlijke neiging om er een beetje van af te doen, maar ik doe dat nu niet. Ik zeg maar dat alles wat gezegd is, waar is. Daarmee breng ik geen van de sprekers in verlegenheid dat ze iets gezegd hebben wat niet zou kloppen. Twaalf jaar geleden en het werd al gememoreerd, vond mijn installatie plaats op 11 mei op de Martinbaan, het toenmalige stadhuis. Het torentje waar dat toen plaatsvond is inmiddels afgebroken. Het schijnt ook wel een typische Nieuwegeinse eigenschap te zijn om vaker wat af te breken, ik heb dat vanaf de allereerste dag gezegd dat we ook wel dingen in de historie hebben gehad die we afgebroken hebben omdat de vooruitgang belangrijker werd gevonden dan de historie maar ik moet eerlijk zeggen, ik heb even terug zitten kijken naar de afgelopen 12 jaar: wat zijn nou de dingen die mij opgevallen zijn en veranderd zijn? Veel zijn er al genoemd, maar een daarvan is dat wij veel meer aandacht voor onze historie hebben in Nieuwegein dan 12 jaar geleden. Ik was ook heel erg bijzonder verrast eigenlijk dat de gemeenteraad toen wij 50 jaar bestonden besloot om een cadeau aan de stad te geven en dat het cadeau was om plaatjes of borden te maken voor alle historische gebouwen met een route door de stad zodat als je door de stad loopt je kunt zien op welke plekken waar dingen hebben plaatsgevonden en hoe die historie van Nieuwegein eruit ziet. Dat vond ik eigenlijk bijna een symbolisch keerpunt ten opzichte van toen ik kwam, maar er veel minder aandacht was voor die historie. Ik weet ook nog wel dat toen de Nieuwe Hollandse Waterlinie dreigde, want zo werd het af en toe ervaren hier, dreigde werelderfgoed te worden, dat we dan een stukje van het bedrijventerrein het Klooster zouden moeten inleveren om ruimte maken voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie zodat het werelderfgoed zou kunnen worden en dat ik daar heel erg voorstander van was, maar ik heb de blaren op mijn tong moeten praten bij een aantal mensen om te zeggen dat we wat minder vierkante meters grond konden gaan verkopen voor bedrijvigheid. Ik heb daar hele gesprekken over gehad met toenmalig wethouder Gadella, nu nog steeds raadslid, want die zei 'ja, dat gaat ons geld kosten en als dat nou vergoed wordt, dan wil ik daar wel aan meewerken'. Nou, het werd vergoed door het Rijk, maar eigenlijk zou je er

ook aan mee moeten werken als het niet vergoed werd door het Rijk omdat je historie belangrijk vindt.

Maar er is in die 12 jaar nog meer veranderd. Toen ik kwam, was dit nog echt de stad die zich new town voelde en bouwen, bouwen, bouwen had. Er waren wel mensen in het bestuur die wel eens een keer zeiden van als we een grasspriet zien, dan moeten we daar een steen op leggen en dat is anders geworden. Dat is vooral ook anders geworden toen we bezig zijn geweest met het maken van de toekomstvisie. Ik vond dat dat echt nodig was, ik heb daar echt veel tijd in moeten steken om mensen te overtuigen voor die toekomstvisie. Samen met toenmalig wethouder Peter Snoeren hebben we hele avonden met allemaal mensen in de stad gesproken en ik had graag een toekomstvisie willen hebben tot 2030/2035, maar 2025 mensen was al ver genoeg, in 2015. Over 2 jaar is het trouwens 2025 beste raad, dus dan bent u er wel aan toe om nog eens een keer vooruit te kijken en met visie te kijken: hoe gaan we dat doen. Maar die toekomstvisie heeft ook nog wel een verandering teweeg gebracht, tenminste, zo zie ik het wel. We kwamen steeds meer mensen tegen in de stad die zeiden: wij willen die groene woonwijken die we hebben bewaren en groen werd opeens veel belangrijker. Het was al belangrijk, maar het werd veel belangrijker en toen hebben we gezegd: we willen rustige, groene woonwijken en een bruisende stad, een bruisend centrum. Dat stond in de toekomstvisie en is uiteindelijk vertaald in de omgevingsvisie in het kader van de Omgevingswet, maar voor mijn gevoel wel een kantelpunt geweest in het denken over de stad. We zijn steeds meer een gewone stad geworden, maar dat is ook de opgave, zeg ik dan maar, aan de raad voor de komende jaren, want als je alles in een korte tijd bouwt, dat zeg ik al jaren, is ook alles tegelijkertijd oud. En als alles tegelijkertijd oud is, moet je ook alles tegelijkertijd vervangen en dan heb je daar ook allemaal veel geld voor nodig en daar zit nou het knelpunt voor u om erover na te denken hoe dat moet, maar als je steeds meer een gewone stad wordt, dan ga je rekening houden dat je elke keer dingen moet gaan vervangen en als je een new town bent dan werd alles verbouwd vanuit de planexploitatie. Er werd weer een wijk aangelegd en dat leverde geld op, ik zie Bert Lubbinge daar lachend naar kijken en dat geld kon uitgegeven worden aan mooie dingen. Een kleine waarschuwing dan toch voor de oud-bestuurders: als we iets meer nagedacht hadden dat we 20-25 jaar het zouden moeten vervangen, hadden we misschien nu in een iets andere situatie gezeten maar ja, ieder bestuur in iedere tijd heeft recht op zijn eigen problemen om die op te gaan lossen.

We zijn een grotere rol in de regio gaan spelen. Ja, ik ga toch een anekdote maar vertellen. Toen ik hier net kwam en ging kennismaken met mijn collega in Utrecht, Aleid Wolfsen toen nog, toen kreeg ik de boodschap mee: let op. En waarom moest ik opletten: ze willen ons annexeren. Dat was 10 jaar daarvoor bijna gebeurd en ging toen niet door, maar het zat in 2011 nog in de hoofden van velen en ik ben naar Utrecht gegaan en ik heb dat samen met Aleid besproken en er bleek eigenlijk helemaal niets van waar en wij hebben die stad heel erg nodig en de stad heeft ons ook heel erg nodig en dat is door een aantal vandaag ook al gememoreerd.

Grote veranderingen hebben plaatsgevonden in deze 12 jaar door de decentralisaties van de jeugdzorg en de Wmo. Een enorm beleidsterrein is erbij gekomen, ontzettend veel meer geld is in de gemeentebegroting terecht gekomen en ook daar dacht het Rijk dat kunnen we wel overdragen aan de gemeente met een korting, maar het wordt niet goedkoper als je het overdraagt. Het blijft tenminste even duur en wij moeten dat probleem van die kortingen nu oplossen. Daar zijn we nog steeds mee bezig en het is inmiddels 7-8 jaar geleden.

Gemiddeld gaat het heel goed in onze stad, want als je gaat kijken naar het gemiddeld inkomen, dan is het gemiddeld inkomen net wat hoger dan het gemiddelde in Nederland. Als je gaat kijken naar de gemiddelde woningprijs, dan is de woning net wat duurder dan de gemiddelde prijs in Nederland maar ja, daar zitten Zuid-Limburg en Noord-Groningen ook bij, dames en heren. Als je naar de regel gaat kijken, dan zijn wij niet de gemeente met de hoogste woningprijzen, met de hoogste inkomens. Daar moeten we dus wat aan doen. Gemiddeld gaat het goed, maar er zijn plekken in onze stad waar je echt wat moet doen en dan kom ik bij het nationale programma leefbaarheid en veiligheid wat al gememoreerd is. Toen een drietal jaren geleden Hans Adriani kwam en zei: 'Frans, je moet als burgemeester nu echt met de mensen

van het ministerie in gesprek, want zij hebben gezien dat er een aantal dingen in onze stad, in een aantal wijken het niet goed gaat'. Ik had ook niet zelf direct het beeld dat dat zo was, maar uit de cijfers die zij konden presenteren bleek dat wel zo te zijn. Toen zijn we daarmee gaan werken en als je dan goed naar de stad kijkt en naar de cijfers kijkt, ik had het zelf nog niet zo gezien want gemiddeld gaat het goed, maar op sommige plekken gaat het echt niet goed en zijn er echt dingen aan de hand. De criminaliteit in sommige buurten die te hoog is, de risico's die onze jongeren lopen om in de jonge aanwas terecht te komen. Uiteindelijk heb ik dat manifest getekend en de raad is er inmiddels ook wel van overtuigd dat het van belang is voor de toekomst van onze stad om daar veel aan te doen. Ik ben er persoonlijk wel trots op dat ik in de afgelopen jaren daar een bijdrage aan heb kunnen leveren en wat ik heel jammer vind dat ik dat niet af kan maken, maar het is een opdracht naar de raad/naar de stad om de komende jaren met leefbaarheid en veiligheid aan de slag te gaan, want dat is een programma wat we voor 10-15 jaar tenminste moeten uitvoeren om te zorgen dat het goed gaat met onze stad.

Ik kan nog heel veel andere dingen zeggen over die 12 jaar en wat er allemaal veranderd is, maar dit zijn wel de dingen die mij het meest bij zijn gebleven, los van alle dingen die al genoemd zijn over werkbezoeken, over grote rampen of grote ongelukken met veel emotie enzovoort en er zijn momenten dat ik dan inderdaad, het is al gezegd, volschiet.

Ik wil aan de raad want ik heb het laatste woord en kan niet tegengesproken worden vandaag, toch nog 1 boodschap meegeven. Toen ik in 2004 burgemeester werd in Oldenzaal, was dat vlak na het invoeren van het duale stelsel en het duale stelsel heeft heel veel goede dingen gebracht doordat wethouders niet meer in de raad zitten als raadslid maar apart zijn, maar 1 ding valt mij sinds die tijd wel op. Er wordt wel heel veel nadruk gelegd op controle, op verantwoording. Als er wat fout gaat, gelijk daarop reageren en ik ben zelf ooit in de jaren 80 van de vorige eeuw politiek actief geworden met het idee van: ik heb een visie op de samenleving en ik ga kijken hoe we de samenleving op een goede manier kunnen inrichten. Toen ik raadslid was in Eindhoven en er ging wat mis in mijn stad, voelde ik mij zelf verantwoordelijk als raadslid voor wat er mis ging in mijn stad. Ik was niet het raadslid en er waren bijna geen raadsleden die toen allerlei brieven aan het college schreven: 'en leg nu eens uit hoe het kan dat het zo verkeerd gaat?' Wij voelden onszelf verantwoordelijk en gingen met elkaar in gesprek: wat kunnen we daaraan veranderen. Dat mis ik af en toe, niet alleen in Nieuwegein hoor maar in het hele land is dat aan de hand dat we op die manier politiek aan het bedrijven zijn. Mensen weten dat ook, in het college zeg ik dat ook: de jaarrekening met al die cijfertjes om verantwoording af te leggen omdat ik weet niet wie dat wil, ik denk accountants maar die sturen daar ook nog een rekening voor, dan denk ik: waarom? Een jaarrekening van meer dan 300 pagina's. Ik durf het echt te bekennen, ik heb hem niet helemaal gelezen als die komt in het college en ik weiger ook om hem helemaal te lezen omdat die cijfers maar een beeld van de werkelijkheid zijn. De echte werkelijkheid van wat er in die stad gebeurt staat niet in die jaarrekening. Die ziet u in de stad als u in de stad met mensen in gesprek gaat. Daar hoor je wat er echt speelt, daar moet je zijn. Ik zou de raad wensen om en we zijn daarmee bezig, ik zeg nog 'we', want tot en met morgen ben ik nog steeds burgemeester van deze stad, om steeds die gesprekken met de stad beter te kunnen voeren om te luisteren naar mensen en om te kijken wat daar speelt en om te kijken hoe we dan de stad een beetje mooier en een beetje beter hebben kunnen maken.

Ik heb met heel veel plezier ook in moeilijke tijden een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van Nieuwegein en met alle mensen en organisaties in onze stad kunnen en mogen samenwerken, met de raad mogen samenwerken, met het college mogen samenwerken, met de ambtelijke organisatie mogen samenwerken. Ja, met wie heb je eigenlijk niet samengewerkt als je 12 jaar burgemeester bent? Maar ik vond het inderdaad na 12 jaar genoeg omdat ik er ook van ben dat je iets niet al te lang moet doen en 12 jaar vind ik al lang, ik heb nog nooit zo lang hetzelfde gedaan als dit bij deze gemeente en dat is geen verwijt zeg ik overigens als je langer bent gebleven dan 12 jaar, maar naar mijn gevoel is het zo dat je na 12 jaar ruimte moet maken voor nieuwe mensen, nieuw bloed en nieuwe ideeën en ik merk dat de mensen in mijn omgeving dat wel heel spannend vinden en dat is maar goed ook dat ze dat spannend vinden, want die spanning gaat hele mooie nieuwe dingen brengen.

Dank jullie wel. Dank iedereen wel voor de hele mooie samenwerking die we de afgelopen 12 jaar hebben mogen doen. Ik zal dit altijd als een hele mooie tijd blijven herinneren. Dank.

8. **Sluiting**

De voorzitter: goed, als voorzitter heb ik dan wel nog even de noodzaak om te uiten dat elke vorm van applaus of boe-geroep niet wordt getolereerd tijdens een raadsvergadering in deze raadzaal, maar goed, daar valt nu niks meer aan te doen!

Dan kom ik toe aan de afsluiting van de vergadering. Ik dank u allen voor uw komst en uw betrokkenheid. Dank voor de mooie woorden die zijn gesproken. Ik nodig u van harte uit om deel te nemen aan de afscheidsreceptie op de vierde etage. Om de zaal ordentelijk te laten leeglopen richting die vierde etage zou ik willen verzoeken om Frans, Marie-Louise en familie als eerste naar boven te gaan, daarna de raadsleden en dan is er waarschijnlijk voldoende ruimte voor de rest om op een goede manier deze zaal te verlaten. Ik sluit hierbij de vergadering en graag tot boven (16.10 uur).